

BPA4204 อาชญาวิทยา

บทที่ 7

ทัณฑวิทยา (Penology)

- อาจารย์ ดร.บุญวัฒน์ สว่างวงศ์
-

ความหมายของทัศนวิทยา

ทัศนวิทยา หมายถึง วิชาเกี่ยวกับการลงโทษ กล่าวคือ เป็นการศึกษาวิธีการต่างๆ ในอันที่จะปฏิบัติ ต่อผู้กระทำความผิด ลงโทษ และแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี

มีประโยชน์ ต่อสังคม คือ เป็นการป้องกัน อาชญากรรมและป้องกันสังคมให้ปลอดภัย

ความหมายของทัณฑวิทยา

คำว่า “ทัณฑวิทยา” แปลมาจากคำภาษาอังกฤษที่ว่า **“Penology”** ซึ่งมีที่มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Poena ซึ่งหมายถึง ความเจ็บปวด ทั้งนี้ เพื่อสะท้อนให้เห็น แนวความคิดในการลงโทษในอดีตที่เน้นให้เกิด ความเจ็บปวด ที่เมื่อมีอาชญากรรมหรือการกระทำ ความผิดเกิดขึ้น มักมีบทสรุป คือ การลงโทษ อย่างรุนแรง เพื่อเป็นการยับยั้งหรือข่มขู่ไม่ให้บุคคล กล้ากระทำความผิด

ลักษณะของวิชาทัศนวิทยา

ทัศนวิทยา เป็นวิชาที่มีพัฒนาการมาเป็นเวลานาน ควบคู่กับวิชาอาชีววิทยา โดยอาชีววิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมหรือการกระทำความผิด

ส่วนทัศนวิทยา จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ หลังจากที่อาชญากรได้กระทำความผิดแล้ว

ดังนั้น วิชาอาชีววิทยาและวิชาทัศนวิทยาจึงควบคู่กันไปเสมอ

ลักษณะของวิชาทัศนวิทยา

สมัยโบราณ หลักทัศนวิทยา มุ่งประสงค์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดให้เข็ดหลาบและประจานให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่สังคม (ส่งผลให้สังคมมีความปลอดภัยชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น)

ส่วนทัศนวิทยาสมัยใหม่ มุ่งประสงค์ที่จะควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไม่ให้หลบหนีและมุ่งเน้นการอบรมแก้ไขให้กลับตัวเป็นคนดี มีการฝึกวิชาชีพ หลังจากพ้นโทษแล้วก็กลับคืนสู่สังคม อันเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยได้

ลักษณะของวิชาทัศนวิทยา

ดังนั้น การศึกษาวิชาทัศนวิทยาในสมัยใหม่ (ตั้งแต่ ค.ศ. 1950 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน) จึงหมายถึง การศึกษาถึงวิธีการต่างๆ ที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด อันได้แก่ การลงโทษ การควบคุม และการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นคนดี สามารถที่จะใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้อีกครั้งหนึ่ง

โทษ

โทษ (Punishment) หมายถึง การกระทำที่เป็นผลร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับโทษ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำให้ได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สิน โดยมีวิธีการลงโทษแตกต่างกันออกไป

ทั้งนี้ โทษเป็นลักษณะการตอบสนองทางสังคมว่าโทษจะต้องเกิดขึ้นกับบุคคลเมื่อมีการกระทำความผิดกฎหมาย ทั้งยังต้องมีผลร้ายต่อผู้กระทำความผิดซึ่งแสดงถึงการตำหนิผู้กระทำผิด

โทษ

ในปัจจุบัน เมื่อแนวความคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำ ความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป จากที่เคยเน้นการลงโทษ เพื่อข่มขู่ ยับยั้งตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม มาเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดโดยการลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟู จึงได้มีการใช้คำว่า **Correction** แทนคำว่า Penology ส่วนคำในภาษาไทย จากคำว่า ทัณฑ์วิททยา ก็เปลี่ยนมาเป็น **การราชทัณฑ์** แทน

ทฤษฎีการลงโทษ

1. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนนี้ ไม่ได้สนใจต่ออนาคตของผู้ถูกลงโทษหรือของสังคม สนใจแต่เพียงอย่างเดียวต่อพฤติกรรมหรือการกระทำในอดีตของผู้กระทำความผิด เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นไม่ว่าร้ายแรงมากน้อยประการใด ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับโทษเพื่อให้เกิดความยุติธรรมต่อผู้เสียหายและสังคม

ทั้งนี้ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขต่างๆ เช่น การลงโทษต้องเป็นการทดแทนความเสียหาย , การลงโทษต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม, การลงโทษจะต้องได้สัดส่วนกับความผิด

2. ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์

ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษ เพื่อป้องกันหรือข่มขู่ยับยั้งไม่ให้ผู้กระทำผิดกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก และขณะเดียวกันก็ป้องกันหรือข่มขู่ยับยั้งไม่ให้บุคคลอื่นเอาเยี่ยงอย่างด้วย นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีอีกด้วย หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมโดยลงโทษผู้กระทำผิด

3. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

ทฤษฎีการลงโทษ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มองว่าผู้กระทำความผิดหาได้มีเจตนาที่จะกระทำผิดกฎหมายไม่ เพราะฉะนั้น เมื่อผู้ประกอบอาชญากรรมไม่ได้มีเจตนาประกอบอาชญากรรม การลงโทษผู้ประกอบอาชญากรรมตามโทษที่กฎหมายกำหนดไว้จึงเป็นการไม่ถูกต้อง นักอาชญาวิทยาสำนักนี้ เน้นการศึกษาที่ตัวผู้กระทำความผิด เพื่อจะค้นหาสาเหตุโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ว่า เพราะเหตุใดจึงกระทำผิดกฎหมาย

4. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย โดยวิธีแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคม เพื่อตัดโอกาสไม่ให้ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดซ้ำอีก สำหรับการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมนั้น มีหลักการสำคัญ คือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและอบรมบ่มนิสัย มากกว่าการลงโทษ โดยเน้นการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ส่วนการลงโทษจะเน้นให้เหมาะสมกับผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้เป็นคนดี โดยบัญญัติหลักเกณฑ์ในการป้องกันควบคุม และการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดไว้ในกฎหมายอาญา

4. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม

Ceasare Beccaria กล่าวว่า “วัตถุประสงค์ของการลงโทษจะต้องไม่ใช่เพื่อการแก้แค้น การกำหนดโทษสำหรับความผิดแต่ละประเภทต้องเหมาะสมตามลักษณะความผิด ลักษณะหรือประเภทของโทษ รวมทั้งความหนักเบาของโทษ ควรจะต้องกำหนดโทษเอาไว้ตายตัวมีการดำเนินกระบวนการลงโทษอย่างเปิดเผย”

4. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม

Jeremy Bentham กล่าวว่า “การกำหนดโทษควรให้ สอดคล้องกับการกระทำความผิด โดยมุ่งหมายที่จะให้ ผู้กระทำความผิดนั้นเข็ดหลาบ ทำให้ผู้อื่นเกรงกลัว ไม่กล้าเอาเยี่ยงอย่าง ทั้งนี้ การกำหนดโทษ ในความผิดแต่ละประเภทไม่ควรกำหนดแน่นอน ตายตัวทุกกรณี ศาลควรต้องพิจารณาให้เหมาะสมเป็น ราย ๆ ไป”

4. ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม

Ceasare Lombroso กล่าวว่า “อาชญากรนั้นมีหลายประเภทแตกต่างกัน ฉะนั้น การลงโทษอาชญากรแต่ละประเภทไม่ควรใช้วิธีการเดียวกัน แม้ว่าจะได้กระทำผิดอย่างเดียวกัน ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นรายกรณี ๆ”

การลงโทษประหารชีวิต

การลงโทษประหารชีวิต (Capital Punishment) เป็นวิธีการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดและรุนแรงมากที่สุด วิธีการก็จะมี ความแตกต่างขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมสังคมของแต่ละชนชาติ เช่น ตัดหัว , ยิงเป้า , นั่งเก้าอี้ไฟฟ้า , ตีมยาพิษ เป็นต้น ทั้งนี้ วิธีการประหารชีวิตจะต้องไม่โหดร้ายทารุณ ไม่ขัดต่อหลักมนุษยธรรม ผู้ต้องโทษประหารชีวิตจะต้องตายโดยเร็วที่สุดโดยจะต้องเจ็บปวดน้อยที่สุด และสภาพของศพภายหลังจากการโดนประหารชีวิตจะต้องไม่มีสภาพที่แลดูน่าเกลียด เป็นต้น

การแขวนคอ (Hanging)

เป็นวิธีการประหารที่นิยมแพร่หลายมากในประเทศยุโรปและอเมริกา ในสมัยก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 การแขวนคอนิยมทำในที่สาธารณะให้ประชาชนดู เพื่อมิให้เอาเยี่ยงอย่าง ต่อมาถูกวิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมจึงได้หวนกลับไปใช้เรือนจำ หรือสถานที่ควบคุมเป็นแหล่งประหารชีวิตในลักษณะเป็นการปกปิด

การยิงเป้า (Shooting)

เป็นวิธีการประหารชีวิตที่ใช้ปืนยิงผู้ถูกประหาร ซึ่งจะถูกมัดไว้กับหลักประหาร การประหารด้วยการยิงเป้าหลายประเทศส่วนมากจะกระทำในเรือนจำ โดยมีเจ้าหน้าที่เรือนจำและแพทย์อยู่ในขณะลงมือประหาร

การเข้าห้องแก๊ส (Lethal Gas or Gas Chamber)

วิธีการประหารชีวิตโดยการเข้าห้องแก๊ส เป็นการวิวัฒนาการมาจากการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า เนื่องจากมีนักอาชญาวิทยาหลายท่านเห็นว่าการประหารด้วยการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้านั้นจะทรมานมาก ถ้าในรายที่นักโทษที่มีร่างกายแข็งแรง มีความอดทน ต่อด้านพลังไฟฟ้าได้สูงกว่าจะสิ้นใจตายก็จะเป็นเวลานาน ทำให้ผู้ถูกประหารทรมานมาก จึงคิดค้นวิธีการประหารที่ทรมานน้อยที่สุดขึ้นมาใช้ โดยการประหารด้วยการรมควันทันแก๊สขึ้นใช้แทน

การฉีดยา (Injection)

ในทางปฏิบัติประเทศที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีสูง เช่น ในสหรัฐอเมริกาหลายรัฐ เช่น รัฐยูทาห์ มีการเปิดโอกาสให้นักโทษ ประหาร เลือกวิธีที่จะถูกประหารได้ว่าจะต้องการตายแบบไหน และ ในปัจจุบันได้มีการนำวิธีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา (น้ำเกลือ ผสมสารเคมี) มาใช้ประหารชีวิตนักโทษโดยให้นักโทษสมัครใจ ปรากฏว่าวิธีการฉีดยานี้ นักโทษแสดงอาการทรมานน้อยกว่าวิธี ประหารอื่น ๆ ในอเมริกานักโทษจึงเลือกที่จะถูกประหารด้วยวิธีนี้ มากที่สุด

การลงโทษในปัจจุบัน

สมัยปัจจุบัน วิธีการลงโทษทางอาญาของประเทศไทย ได้บัญญัติเอาไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 โดยกำหนดบทลงโทษเอาไว้ 5 สถาน ดังนี้

1. ประหารชีวิต
2. จำคุก
3. กักขัง
4. ปรับ
5. ริบทรัพย์สิน

ประหารชีวิต

วิธีการประหารชีวิตจะต้องไม่เป็นการทารุณโหดร้าย ขัดต่อมนุษยธรรม การประหารต้องรวดเร็วที่สุด ไม่ทำให้ศพถูกทำลายจนน่าเกลียด เช่น การยิงเป้า , การแขวนคอ , การตัดคอ , การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า , การเข้าห้องรมแก๊ส , การฉีดยา เป็นต้น

ปัจจุบัน การประหารชีวิตจะดำเนินการโดยมีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ กล่าวคือ วิธีการประหารต้องไม่เป็นการทารุณโหดร้าย ขัดต่อมนุษยธรรม ต้องให้ตายเร็วที่สุด และไม่ทำให้ศพถูกทำลายจนน่าเกลียด ทั้งนี้ควรให้ระยะเวลาที่นักโทษรู้ว่าจะถูกประหารชีวิตจนถึงเวลาลงมือประหารนั้นสั้นที่สุด

การประหารชีวิตโดยการตัดคอ

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) มาตรา 13 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ลงอาญาประหารชีวิต ท่านให้นำมันไปตัดศีรษะ”

การประหารชีวิตโดยวิธีการตัดศีรษะมักจะทำกันตามบริเวณวัดหรือสถานที่อื่น ๆ เช่น ชายทุ่งหรือชายป่าแล้วแต่ความเหมาะสม และไม่ห้ามประชาชนดูการประหารชีวิต การประหารชีวิตด้วยวิธีดังกล่าวมีการปฏิบัติสืบทอดมายาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยา

การประหารชีวิตโดยการยิงเป้า

ต่อมา มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ซึ่งมาตรา 19 ของประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย”

ทั้งนี้ ระเบียบการประหารชีวิตนักโทษให้กระทำที่เรือนจำกลางบางขวาง โดยมีการประหารชีวิตนักโทษรายแรกด้วยวิธีการใหม่นี้ในปี พ.ศ. 2478

การประหารชีวิตด้วยวิธีฉีดยา

ปัจจุบัน มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 โดยได้เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิต จากยิงเป้ามาเป็นการฉีดยา หรือสารพิษให้ตาย โดยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิต ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 19)

การเปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากวิธีการยิงเป้าเป็นฉีดยานี้ เพราะพิจารณาเห็นว่าน่าจะเป็นวิธีที่มีความโหดร้ายน้อยลง อันเป็นการลดแรงกดดัน จากองค์กรสิทธิมนุษยชนและองค์กรศาสนาต่างๆ ทั้งในประเทศและนานาชาติ อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้การลงโทษต้องไม่ใช่วิธีการที่ทารุณโหดร้าย

การประหารชีวิตด้วยวิธีฉีดยา

ปี 2546 ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิต จากยิงเป้า เป็นวิธีฉีดยา (Lethal injection) โดยจะมีการฉีดยาสามชนิด ตามลำดับคือ โซเดียมไทโอเพนทอล เพื่อให้หลับลึก ไม่รู้สึกตัว แพนคูโรเนียม โบรไมด์ (เพื่อหยุดการทำงานของปอด) และโพรแทสเซียมคลอไรด์ เพื่อหยุดการเต้นของหัวใจ เป็นเหตุให้เสียชีวิตในที่สุด ใช้เป็นครั้งแรกในเดือนตุลาคมปีนั้น กับนักโทษสี่ราย เป็นคดียาเสพติดสามราย ฆาตกรรมหนึ่งราย

แนวความคิดของฝ่ายสนับสนุนให้ใช้โทษประหารชีวิต

1. โทษประหารชีวิตเป็นการลงโทษที่แก้แค้น ทดแทนให้สาสมกับความผิด โดยถือหลักที่ว่า เมื่อฆ่าผู้อื่นตาย ผู้ฆ่าก็ควรถูกฆ่าให้ตาย ตกไปตามกันจึงจะสาสมเป็นการตอบแทนให้แก่ผู้ตายและญาติครอบครัวของผู้ตาย
2. โทษประหารชีวิตทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม ถูกต้องชอบธรรม
3. โทษประหารชีวิตทำให้เกิดความเกรงกลัว มิให้เอาเป็นเยี่ยงอย่าง
4. โทษประหารชีวิตเป็นการช่วยลดอาชญากรรมที่ได้ผลแน่นอน
5. โทษประหารชีวิตบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของรัฐที่มาจากภาษีของประชาชน

แนวความคิดของฝ่ายคัดค้านการลงโทษประหารชีวิต

1. การลงโทษประหารชีวิตเป็นการลดคุณค่าศักดิ์ศรีและหลักศีลธรรมแห่งมนุษย์
2. ประเทศที่มีโทษประหาร สถิติทางอาชญากรรมมิได้ลดลงแต่ประการใด แต่ประเทศที่มีการยกเลิกโทษประหารกลับมีสถิติทางอาชญากรรมลดลง
3. การลงโทษประหารชีวิตเป็นการขัดต่อหลักทฤษฎีวิทยา
4. หากการลงโทษประหารชีวิตเกิดความผิดพลาด ก็ไม่มีทางแก้ไข

การลงโทษประหารชีวิต

ปัจจุบัน มีประเทศต่างๆ ในโลกได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว ทั้งในด้านกฎหมายและการปฏิบัติ 139 ประเทศ และคาดว่า จะมีแนวโน้มยกเลิกโทษประเภทดังกล่าวมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสำหรับประเทศไทยยังไม่สามารถยกเลิกโทษประหารชีวิตได้ เนื่องจาก กระแสเรียกร้องจากฝ่ายผู้เสียหาย ในกรณีที่มีการกระทำความผิด อย่างอุกฉกรรจ์ โหดร้าย ทารุณ หรือกระแสเรียกร้องจากประชาชน ในสังคมในกรณีที่มีการกระทำความผิดอย่างโหดเหี้ยม สร้างความหวาดกลัวหรือความสะเทือนใจให้เกิดขึ้นในสังคม อย่างไรก็ตาม พบว่า ประเทศไทยมีสถิติในการพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตในอัตราที่ต่ำมาก

จำคุก

การลงโทษจำคุก (Imprisonment) เป็นการใช้มาตรการควบคุมบุคคลไว้ในเรือนจำหรือสถานที่ควบคุมเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพและความเป็นอิสระของบุคคล

กักขัง

โทษกักขัง (Confinement) ไม่ได้เป็นการลงโทษโดยตรง แก่ความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ แต่มีไว้สำหรับเปลี่ยนจากโทษจำคุกระยะสั้นไม่เกินสามเดือน มาเป็นกักขังไม่เกินกำหนดเดียวกัน เช่น ความผิดเล็กน้อยๆ หรือลหุโทษที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือเป็นการลงโทษกักขังแทนค่าปรับ ในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับไม่สามารถชำระค่าปรับได้ ซึ่งในปัจจุบันคิดอัตราค่าปรับ 200 บาท ต่อโทษกักขัง 1 วัน

โทษกักขังเป็นโทษสถานเบากว่าโทษจำคุก ผู้กระทำผิดไม่ต้องไปรับโทษในเรือนจำเพราะการกักขังอาจนำไปกักขังไว้ในที่อยู่อาศัยของตนเองหรือของผู้อื่นที่ยินยอมก็ได้ ทั้งนี้ มีสิทธิดำเนินการใช้วิชาชีพหรืออาชีพของตนในสถานที่ดังกล่าวได้

ปรับ

โทษปรับ (Fines) เป็นโทษที่ใช้สำหรับความผิดเล็กน้อยๆ มีจุดมุ่งหมายเป็นการทดแทนความผิดให้แก่รัฐแทนการจำคุก การใช้โทษปรับมักใช้ในกรณีการกระทำผิดเกี่ยวกับจราจร การพ่นน้ำ การประพฤติตนไม่เหมาะสม เป็นต้น โดยมีการลงโทษปรับของประเทศไทยในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1. การลงโทษปรับตามกำหนดอัตราต่ำสุด – สูงสุด 2. การลงโทษปรับตามจำนวนเท่าของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำความผิด และ 3. การลงโทษปรับตลอดระยะเวลาที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

ปรับ

โทษปรับเป็นโทษที่ดีและมีประสิทธิภาพในการใช้แทนโทษจำคุก ช่วยลดอัตราการโทษที่ไม่ได้มีสำนาคานหรือความตั้งใจในการกระทำความผิดแบบมืออาชีพให้ต้องรับโทษ ผู้กระทำความผิดเล็กน้อยๆ ไม่จำเป็นต้องเข้าคุกให้เสียประวัติ เสียกำลังใจ รวมถึงไม่เป็นตราบาปติดตัว

อย่างไรก็ดี การลงโทษปรับตามกฎหมายไทยยังคงมีข้อบกพร่อง กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี กระทำความผิดในฐานะเดียวกันกับผู้กระทำความผิดที่มีฐานะยากจน ผู้กระทำความผิดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะไม่รู้สึกเสมือนว่าได้รับโทษจากการถูกลงโทษปรับ

ในอนาคตจึงอาจมีการคิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น อาจนำแนวคิดการลงโทษปรับโดยกำหนดตามวัน และรายได้ (Day Fine) มาปรับใช้ในประเทศไทย

ระบบการลงโทษปรับแบบ Day Fine

1. รายได้ต่อวันของผู้ที่จะถูกปรับ (day income) ศาลโดยความช่วยเหลือของพนักงานอัยการ จะพิจารณารายได้ต่อวันของจำเลยว่าจำเลยในคดีนั้น ๆ มีรายได้วันละเท่าใด
2. จำนวนวัน (amount of day) จำนวนวันที่ศาลเห็นสมควรจะปรับ โดยพิจารณาจากความร้ายแรงของความผิด หากความผิดที่ก่อมีความร้ายแรงปริมาณวันก็จะสูงขึ้น โดยปริมาณวันจะเป็นตัวตั้งเพื่อนำไปคูณกับรายได้ต่อวันของจำเลย
3. จำนวนค่าปรับ (amount of fine) คือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการนำจำนวนวันไปคูณกับจำนวนรายได้ต่อวันของจำเลย อันจะเป็นค่าปรับในแต่ละคดีความผิด

ริบทรัพย์

โทษริบทรัพย์ (Forfeiture of property) นั้นจะเป็นการริบทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายที่จะถูกศาลสั่งริบได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 (5) เช่น ทรัพย์สินใดที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมิไว้เป็นความผิด , ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมิไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด , ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาจากการกระทำความผิด เป็นต้น นอกนั้นก็ยังมีกริบทรัพย์สินตามกฎหมายอื่น ๆ อีก เช่น กฎหมายป่าไม้ กฎหมายการพนัน เป็นต้น

การลงโทษในปัจจุบัน

นอกจากนี้ กฎหมายไทยยังมีมาตรการเพื่อความปลอดภัย โดยมุ่งหมายให้สังคมปลอดภัยจากการกระทำผิด คือ กักกัน , ห้ามเข้าเขตกำหนด, เรียกประกันทัณฑ์บน , คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล , ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

ปัจจุบัน มีประกาศกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจำคุกโดยวิธีอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต พ.ศ.2556 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 มี.ค. 2556 โดยมีสาระสำคัญ คือ มีการกำหนดวิธีการจำคุกแบบใหม่ "ไม่ต้องอยู่เรือนจำ" แต่อาจต้องมิอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตัว อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินับว่ายังทำได้ไม่สมบูรณ์